

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 18

Fylke: Hedmark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Kvikne

Emne: Julstube

Bygdelag: Kvikne hovedsogn

Oppskr. av: Lars Kleven

Gard: Kleven

(adresse): Lpest

G.nr. 34 Br.nr. 4

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja. Jeg er født 9 april 1884 i

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Kvikne og min heimstod er Kleven. Gardbraker.

SVAR

1. Julstube er allmindelig her i bygda.
2. Jeg minnes godt den første gang jeg fikk være
3. med på julstube i skolehuset. Det var allmindelig at det holdes julstube i skolehuset hvor både barn og voksne snøtke fram. Der kom blod for dette var læreren og lærerinnen. Jeg var den gang 4 $\frac{3}{4}$ år. Det hadde nok vært julstube i skolehusene lenge før den tid. Det var også allmindelig at dei hadde et tre heime i skolen og såfremt dei kunne skaffe seg ein granbuske. I Kvikne er det nemlig nesten ingen gran, så den måtte dei i den tid hente fra Trusest, som er auks til Kvikne og hører med til Kvikne hoved. Nu er det plantet adskillig med gran så det ofte kan bli julstube ^{bare} med å ta noe der dei blir for lett. - På andre festler eller i kirken var ikke julstube så tidlig. Det er noe som er kommet til i den seinere tid.
4. Å pynte huset ellers med grønne krister o. l. var ikke brukt, men dei "røppa" bar ellers av ein eller også hakka ^{dei} granbar med oks og strødd på golva. Det duffe granbar når ein kom inn i eit sødant hus. - Det gjorde høytid daem over huset.
5. Særlig kunne bruket likevel om det var julstube i huset

- 2 6. Livelsen kunne være eller som huset var til. Fra l'ent.
7. og like opp til 2., eller husets høyde. Allis pyntet med lys, ofte heimebygget talglys.
8. Både voksne og barn var tilgjælpelig med å pynte. I skolehuset var det læreren og lærerinnen som forestod pyntinga.
9. Julstøet i skolehuset stod alltid på gulvet, men i senere kan det ofte være like og stod da gjerne på et bord.
10. Julbrevet i skolehuset holdtes, i de første år jeg kan minnes - om juleaften, men noe senere ble den henlagt til først-dags aften. (Juledagkvell). I heimene sendes julebrevene som oftest hver kvell i hele jula, og for det meste står brett inne til eller fjærende dag jule (13de januar) og søndag både 13 kvelden (6de januar) og fjærende kvelden (13 januar).
11. Både store og små kan som oftest gå rundt julestøet først kvelden det sendes og synge julesanger.
12. Se foran under 10.
13. Det er mest allmenindelig at karna står for å høste treet. Vi seier „å høste julestøet“.
14. Alltid gran.
15. Skal ikke gran, blir det helst innelt juletrø. Til mid. - for å tilfredsstille noen av de minste karna, har jeg hørt at det har forekommet tilfeller hvor de har anvendt eier - eller også fjær, men det er nok yfirst skjelden.
16. Såfremt det findes et tre i nærheten av huset blir som oftest oppsatt noe til et julestø hvor forskjellige materialer av passende slag legges opp i julestøet på gulvet har jeg ikke hørt tale om her i bygda. Det må isøfall ha vært yfirst skjelden langt tilbake i tiden.

4155

Uket 18/3 - 1950

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Lersklevna.